

Négy határon át

Útmutató a III. fordulóhoz

HELYI ÉRTÉKEK GYŰJTÉSE

Kedves Versenyzők! Tisztelt Felkészítők!

A Négy határon át vetélkedő **III. fordulója 2018. december 12-től 2019. január 31-ig** az alábbi elérési útvonalon lesz elérhető: www.csemadok.sk → Aktuális → Pályázatok, vetélkedők → **Négy határon át – vetélkedő** → Felhívás → a bal oldali menüsávban **III. forduló**.

A vetélkedő 3. fordulójában a diákoknak helyi értékek felkutatása és feldolgozása lesz a feladatuk, melyeket fel is kell terjeszteni a régiós értéktárakba. **Minden csapatnak 3 olyan értéket kell találnia, amelyek még nincsenek benne a helyi értéktárakban.**

A régiós értéktárak a következő linkeken elérhetők, itt lehet ellenőrizni, szerepel-e már az érték az értéktárban, valamint ötletadó is lehet a munkához:

- Erdélyi Magyar Értéktár: <http://www.kjnt.ro/ertektar/emeb>
- Felvidéki Magyar Értéktár: <http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/felvideki-ertektar/> és <http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/felvideki-telepules-mustra/>
- Muravidéki Magyar Értéktár: <http://www.muravidekiertektar.si/>
- Vajdasági Magyar Értéktár: <http://www.ertektar.rs/>

A felkutatott értékek beküldésének módja

- **Az erdélyi csapatoknak** az erdélyi értékeket a csatolt dokumentumbakell bevinni egyesével ([itt letölthető](#)), majd a cultcovasna@gmail.com villámpostacímre kell elküldeni. Kérjük, a 3 érték adatát tartalmazó 3 dokumentumot egy e-mailben küldjék el!
- **A felvidéki csapatoknak** a felvidéki értékeket a következő honlapra kell feltölteni, s itt is kell beküldeni: <http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/regisztralas-a-felvideki-ertektarba/>
- **A muravidéki csapatoknak** a muravidéki értékeket a csatolt dokumentumbakell bevinni egyesével ([itt letölthető](#)), majd a 4hataronat@gmail.com villámpostacímre kell elküldeni. Kérjük, a 3 érték adatát tartalmazó 3 dokumentumot egy e-mailben küldjék el!
- **A vajdasági csapatoknak** a vajdasági értékeket a következő honlapra kell feltölteni, s itt is kell beküldeni: <http://ertektar.rs/javaslat>

Minden esetben a javaslattevő nevéhez a csapat nevét írják be, a kapcsolattartó adataihoz pedig a felkészítők adatait várjuk!

Mintát, azaz kitöltött javaslattételi űrlapot mindenki a saját régiós kapcsolattartójánál igényelhet.

A III. fordulón elérhető pontszám: értékenként 30 pont, összesen 90 pont.

Segítség az értékfeltáráshoz

Mi lehet helyi érték? Mi kerülhet be a helyi értéktárba?

Arra kérdésre, hogy mi kerülhet a helyi értéktárba, az a legjobb válasz, hogy minden, amiről a közösség úgy dönt, értéktárba kerülésük által pedig már nemzeti értéknek hívjuk őket.

Mi a nemzeti érték?

Nemzeti érték: a magyarság és a magyarországi államalkotó nemzetiségek tevékenységéhez, termelési kultúrájához, tudásához, hagyományaihoz, a magyar tájhoz és élővilághoz kapcsolódó, nemzetünk történelme, valamint a közelmúlt során felhalmozott és megőrzött minden szellemi és anyagi, természeti, közösségi érték vagy termék, illetve a tájhoz és élővilághoz kapcsolódó materiális vagy immateriális javakat magába foglaló tájérték, amely tanúskodik egy emberi közösség és az adott terület történelmi kapcsolatáról.

Tehát:

Mindegy, hogy milyen jellegű az érték, lehet az agrár- és élelmiszergazdasági, ipari és műszaki megoldásokhoz tartozó, sporthoz, természeti környezethez, turizmushoz és vendéglátáshoz, egészséghez és életmódhoz, épített környezethez vagy kulturális örökséghez kapcsolódó érték is. Nem csak az országos ismertségű, a magyarság csúcsteljesítményeként definiált hungarikumok számítanak „igazi” értéknek. Egy település közössége számára a saját, helyben megtalálható értékei fontosak igazán, ezek azok, melyeket már őseik is ismertek, a mostani lakosok számára is meghatározóak, és szeretnék, ha unokáik is ismernék, mert a sajátjuknak vallják azt, büszkék rá, függetlenül attól, hogy a település határain túl élők talán sosem hallottak róla. Bármely érték, mely a helyiek számára jelentőséggel bír, bekerülhet a helyi települési értéktárba...

Megjegyzés:

Sok településnek van olyan szülöttje, aki példa lehet a mostani generációk előtt is. Az ő jelölésükkor nagyon fontos tudnivaló, hogy a törvény tiltja, hogy egy ember önmagában az értéktár elemévé váljon, de azt nem tiltja, hogy ezen személy életútja, munkássága, egy egész életen át tartó tevékenysége bekerüljön az értéktárba.

Közös feladatunk, hogy értékeinket a jövőben is megtalálhassuk saját, természetes közegükben, azokon a tájakon, ahol születtek, azokban a közösségekben, amelyek megalkották és máig odafigyelnek rájuk.

Konkrét kérdések, melyek a vetélkedő diákok és a felkészítők segítségére lehetnek az értékkutatásban:

1. Milyen saját településre vonatkozó helyi hagyományt ismer (ének, tánc, viselet, szokás, stb.)? Ismer-e olyan hagyományörző helybelieket (helytörténész, helyi író, nótafa, mesefa, vőfély, stb.), akik valamilyen különleges tudással rendelkeznek?
2. Ismer-e olyan kézművest, mesterembert, gazdálkodót, vállalkozót, iparost, aki egyedi, különleges értékes munkát végez, esetleg ritka, régi technológiával dolgozik?
3. Tud-e valamilyen helyi gasztronómiai specialitásról (étel, ital, alapanyag)? Tud-e valamilyen helyben megtermelt, vagy itt található mezőgazdasági különlegességről (gyümölcs, zöldségféle, őshonos állatfajtákról)?
4. Él-e vagy élt-e a településen olyan személy, aki kimagasló eredményeket ért el a kultúra, a művészetek vagy a tudományok terén, és akinek életművét helyben is számon tartják, tisztelik?
5. Van-e a településnek híres sportolója? Ha igen, ki ő, milyen sportágban, milyen eredményt ért el?
6. Milyen épületeket, köztéri alkotásokat, szobrokat, kegyhelyeket, műemlékeket, építészeti alkotásokat ismer, amelyek véleménye szerint részei a helyi építészeti örökségnek (lakóházak, gazdasági épületek, intézmények).
7. Használnak-e az itt élők gyógynövényeket? Ha igen: melyeket, és miket készítenek belőle? Van-e a településen, aki gyógyító tevékenységet végez az orvoson kívül (gyógynövényekkel vagy egyéb módszerekkel)?
8. Működik-e a településen olyan szervezet, egyesület, amely kimagasló eredményeket ért el valamely területen (művészet, tudomány, hagyományörzés, oktatás, jótékonyág, közösség-szervezés, stb.) és értékteremtő munkájával az egész közösség javát szolgálja?
9. Milyen kiemelkedő természeti értéket ismer településén vagy annak szűkebb környezetében (termálvíz, föld, ásvány, természetes élővilág stb.)?
10. Zajlik-e a településen ipari termelés? Használnak-e valamilyen különleges, helyi műszaki megoldást? Van-e a településen valamilyen ipari műemlék (szélmalom, vízimalom, régi gyárépület, raktár, közlekedési eszköz, stb.)?
11. Milyen ünnepei, rendezvényei vannak a településnek?
12. Ha vendége érkezik, mit mutat meg saját településéről és annak környékéről? Bekapcsolódik-e a település a turizmusba?